

CODUL FAMILIEI

NOTA

Codul familiei a fost adoptat prin Legea nr. 4 din 4 ianuarie 1954, modificat si completat prin Legea nr. 4 din 4 aprilie 1956 si republicat in B.Of. nr. 13 din 18 aprilie 1956. Lucrarea reda textul republicat cu modificarile ce i s-au adus prin Decretul nr. 779/1966 (B.Of. nr. 64 din 8 octombrie 1966), Legea nr. 3/1970 (B.Of. nr. 70 din 25 iunie 1970) si Decretul nr. 174/1974 (B.Of. nr. 108 din 1 august 1974).

Lista actelor modificatoare:

1. 01 august 1990 - Legea nr. 11/1990 privind incuviintarea infierii, publicata in Monitorul Oficial nr. 95 din 01 august 1990;

2. 26 iulie 1991 - Legea nr. 11/1990 privind incuviintarea adoptiei, republicata in Monitorul Oficial nr. 159 din 26 iulie 1991;

3. 26 iulie 1993 - Legea nr. 59/1993 pentru modificarea Codului de procedura civila, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 si a Legii nr. 94/1992 privind organizarea si functionarea Curtii de Conturi, publicata in Monitorul Oficial nr. 177 din 26 iulie 1993;

4. 24 iulie 1995 - Legea nr. 11/1990 privind incuviintarea adoptiei, republicata in Monitorul Oficial nr. 159 din 24 iulie 1995;

5. 12 iunie 1997 - O.U.G. nr. 25/1997 cu privire la adoptie, publicata in Monitorul Oficial nr. 120 din 12 iunie 1997;

6. 28 ianuarie 1999, cu intrare in vigoare la 28 aprilie 1999 - Legea nr. 23/1999 pentru modificarea si completarea unor dispozitii din Codul familiei si din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civila, publicata in Monitorul Oficial nr. 35 din 28 ianuarie 1999;

7. 10 aprilie 2002 - Decizia Curtii Constitutionale nr. 349/2001 referitoare la exceptia de neconstitutionalitate a prevederilor art. 53 si ale art. 54 alin. 2 din Codul familiei, publicata in Monitorul Oficial nr. 240 din 10 aprilie 2002;

8. 23 iunie 2004, cu intrare in vigoare la 1 ianuarie 2005 - Legea nr. 272/2004 privind protectia si promovarea drepturilor copilului, publicata in Monitorul Oficial nr. 557 din 23 iunie 2004

-TITLUL I Casatoria

-TITLUL II Rudenia

-TITLUL III Ocrotirea celor lipsiti de capacitate, a celor cu capacitate restransa si a altor persoane

-Dispozitii finale

Art. 1

In Republica Socialista Romania statul ocroteste casatoria si familia; el sprijina, prin masuri economice si sociale, dezvoltarea si consolidarea familiei.

Statul apara interesele mamei si copilului si manifesta deosebita grija pentru cresterea si educarea tinerei generatii.

Familia are la baza casatoria liber consimtita intre soti.

In relatiile dintre soti, precum si in exercitarea drepturilor fata de copii, barbatul si femeia au drepturi egale.

Drepturile parintesti se exercita numai in interesul copiilor.

*) Art. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 779/1966 - B. Of. nr. 64 din 8 octombrie 1966.

Art. 2

Relatiile de familie se bazeaza pe prietenie si afectiune reciproca intre membrii ei, care sunt datori sa-si acorde unul altuia sprijin moral si material.

TITLUL I **Casatoria**

CAPITOLUL I Incheierea casatoriei

CAPITOLUL II Nulitatea casatoriei

CAPITOLUL III Efectele casatoriei

CAPITOLUL IV Desfacerea casatoriei

CAPITOLUL I **Incheierea casatoriei**

Art. 3

Numai casatoria incheiata in fata delegatului de stare civila da nastere drepturilor si obligatiilor de sotii prevazute in prezentul cod.

Art. 4

Barbatul se poate casatori numai daca a implinit varsta de optsprezece ani, iar femeia numai daca a implinit saispzece ani.

Cu toate acestea, pentru motive temeinice, se poate incuviinta casatoria femeii care a implinit cincisprezece ani. Incuviintarea se poate da de Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Capitalei Republicii Populare Romane sau al regiunii*) in cuprinsul careia isi are domiciliul femeia si numai in temeiul unui aviz dat de un medic oficial.

*) Potrivit noii terminologii administrative (Legea nr. 5/1976 - B. Of. nr. 66 din 8 iulie 1976) se va citi "Comitetul executiv al Consiliului Popular al municipiului Bucuresti sau al judetului in cuprinsul caruia ...".

Art. 5

Este oprit sa se casatoreasca barbatul care este casatorit sau femeia care este casatorita.

Art. 6

Este oprita casatoria intre rudele in linie dreapta, precum si intre cele in linie colaterala pana la al patrulea grad inclusiv.

Pentru motive temeinice, casatoria intre rudele in linie colaterala de gradul al patrulea, poate fi incuviintata de Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Capitalei Republicii Populare Romane sau al regiunii*) in cuprinsul careia cel care cere aceasta incuviintare isi are domiciliul.

*) A se vedea nota de la art. 4.

Art. 7

Este oprita casatoria:

a) intre cel care infiaza sau ascendentii lui, de o parte, si cel infiat ori descendentii acestuia, de alta;

b) între copiii celui care înfiază, de o parte, și cel înfiat sau copiii acestuia, de alta;
c) între cei înfiati de aceeași persoană.

Pentru motive temeinice, căsătoria între persoanele prevăzute la lit. b și c de mai sus poate fi încuviințată potrivit dispozițiilor art. 6 alin. 2.

Art. 8

În timpul tutelei, căsătoria este oprită între tutore și persoana minoră ce se află sub tutela sa.

Art. 9

Este oprit să se căsătorească alienatul mintal, debilul mintal, precum și cel care este lipsit vremelnic de facultățile mintale, cât timp nu are discernământul faptelor sale.

Art. 10

Căsătoria nu se va încheia dacă viitorii soți nu declară că și-au comunicat reciproc starea sănătății lor. În cazul în care, prin lege specială, este oprită căsătoria celor suferinzi de anumite boli, se vor aplica dispozițiile acelei legi.

Art. 11

Căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă al sfatului popular al comunei, orașului sau raionului orășenesc*) în cuprinsul caruia se află domiciliul sau reședința oricărui dintre viitorii soți.

*) A se citi: "al consiliului popular al comunei, orașului, municipiului sau sectorului municipiului București".

Art. 12

Cei care vor să se căsătorească vor face, personal, declarația de căsătorie la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria.

Dacă unul dintre viitorii soți nu se află în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, el va putea face declarația de căsătorie în localitatea unde se află, la serviciul de stare civilă, care o va transmite, din oficiu și fără întârziere, serviciului de stare civilă competent pentru încheierea căsătoriei.

Art. 13

În declarația de căsătorie, viitorii soți vor arăta că nu există nici o piedică legală la căsătorie. Odată cu declarația de căsătorie, ei vor prezenta dovezile cerute de lege.

Art. 13¹

În aceeași zi cu primirea declarației de căsătorie, ofiterul de stare civilă va dispune publicarea acesteia, prin afișarea în extras, într-un loc special amenajat, la sediul primăriei unde urmează să se încheie căsătoria.

Extrasul din declarația de căsătorie va cuprinde, în mod obligatoriu: data afișării, datele de stare civilă ale viitorilor soți, precum și înștiințarea că orice persoană poate face opunere la căsătorie, în termen de 10 zile de la data afișării.

Art. 14

Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există o piedică legală ori dacă alte cerințe ale legii nu sunt îndeplinite.

Opunerea la casatorie se va face numai in scris, cu aratarea dovezilor pe care ea se intemeiaza.

Art. 15

Delegatul de stare civila va refuza sa constate incheierea casatoriei daca, in temeiul verificarilor ce este dator sa faca, al opunerilor primite sau al informatiilor ce are, gaseste ca cerintele legii nu sunt indeplinite.

Art. 16

Casatoria se incheie prin consimtamantul viitorilor soti. Acestia sunt obligati sa fie prezenti impreuna, insotiti de doi martori, la sediul primariei pentru a-si da consimtamantul personal si in mod public in fata ofiterului de stare civila.

Cu toate acestea, in cazurile aratate de legea speciala, delegatul de stare civila va putea incheia casatoria si in afara sediului serviciului de stare civila, cu respectarea conditiilor prevazute in alineatul precedent.

Art. 17

Ofiterul de stare civila, luand consimtamantul viitorilor soti, va intocmi, de indata, in registrul actelor de stare civila, actul de casatorie, care se semneaza de catre soti, de cei doi martori si de catre ofiterul de stare civila.

Art. 18

Casatoria nu poate fi dovedita decat prin certificatul de casatorie, eliberat pe baza actului intocmit in registrul actelor de stare civila.

CAPITOLUL II Nulitatea casatoriei

Art. 19

Este nula casatoria incheiata cu incalcarea dispozitiilor prevazute la art. 4, 5, 6, 7 lit. a), art. 9, 13 si 16.

Art. 20

Casatoria incheiata impotriva dispozitiilor privitoare la varsta legala nu va fi declarata nula daca, intre timp, acela dintre soti care nu avea varsta ceruta pentru casatorie a implinit-o ori daca sotia a dat nastere unui copil sau a ramas insarcinata.

Art. 21

Casatoria poate fi anulata la cererea sotului al carui consimtamant a fost viciat prin eroare cu privire la identitatea fizica a celuilalt sot, prin viclenie sau prin violenta.

Anularea casatoriei din aceste cauze poate fi ceruta de cel al carui consimtamant a fost viciat, in termen de sase luni de la incetarea violentei ori de la descoperirea erorii sau a vicleniei.

Art. 22

In cazul in care sotul unei persoane declarata moarta s-a recasatorit si, dupa aceasta, hotararea declarativa de moarte este anulata, casatoria cea noua ramane valabila.

Prima casatorie este desfacuta pe data incheierii noii casatorii.

Art. 23

Sotul care a fost de buna-credinta la incheierea casatoriei declarata nula sau anulata pastreaza, pana la data cand hotararea instantei judecatoresti ramane definitiva, situatia unui sot dintr-o casatorie valabila.

Declaratia nulitatii casatoriei nu are nici o urmare in privinta copiilor, care isi pastreaza situatia de copii din casatorie.

Art. 24

In cazul prevazut in art. 23 alin. 1, cererea de intretinere a sotului de buna-credinta si raporturile patrimoniale dintre barbat si femeie sunt supuse, prin asemanare, dispozitiilor privitoare la divort.

Tot astfel, in cazul prevazut in art. 23 alin. 2, se vor aplica, prin asemanare, dispozitiile prevazute la divort, in ce priveste drepturile si obligatiile dintre parinti si copii.

CAPITOLUL III Efectele casatoriei

Sectiunea I Drepturile si obligatiile personale ale sotilor

Sectiunea a II-a Drepturile si obligatiile patrimoniale ale sotilor

Sectiunea I Drepturile si obligatiile personale ale sotilor

Art. 25

Barbatul si femeia au drepturi si obligatii egale in casatorie.

Art. 26

Sotii hotarasc de comun acord in tot ce priveste casatoria.

Art. 27

La incheierea casatoriei, viitorii soti vor declara, in fata delegatului de stare civila, numele pe care s-au in voit sa-l poarte in casatorie.

Sotii pot sa-si pastreze numele lor dinaintea casatoriei, sa ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor reunite.

Art. 28

Sotii sunt obligati sa poarte in timpul casatoriei numele comun declarat.

Daca sotii s-au in voit sa poarte in timpul casatoriei un nume comun si l-au declarat la incheierea casatoriei potrivit dispozitiilor art. 27 din codul de fata, fiecare din soti nu va putea cere schimbarea acestui nume, pe cale administrativa, decat cu consimtamantul celuilalt sot.

Sectiunea a II-a Drepturile si obligatiile patrimoniale ale sotilor

Art. 29

Sotii sunt obligati sa contribuie, in raport cu mijloacele fiecaruia, la cheltuielile casniciei.

Art. 30

Bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți, sunt, de la data dobândirii lor, bunuri comune ale sotilor.

Orice convenție contrară este nulă.

Calitatea de bun comun nu trebuie să fie dovedită.

Art. 31

Nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui sot:

- a) bunurile dobândite înainte de încheierea căsătoriei;
- b) bunurile dobândite în timpul căsătoriei prin moștenire, legat sau donație, afara numai dacă dispunătorul a prevăzut ca ele vor fi comune;
- c) bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți;
- d) bunurile dobândite cu titlu de premiu sau recompensă, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții și inovații, precum și alte asemenea bunuri;
- e) indemnitatea de asigurare sau despăgubire pentru pagube pricinuite persoanei;
- f) valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care a trecut această valoare.

Art. 32

Sotii răspund cu bunurile comune pentru:

- a) cheltuielile făcute cu administrarea oricăruia dintre bunurile lor comune;
- b) obligațiile ce au contractat împreună;
- c) obligațiile contractate de fiecare dintre soți pentru împlinirea nevoilor obișnuite ale căsniciei;
- d) repararea prejudiciului cauzat prin însușirea de către unul dintre soți a unor bunuri proprietate socialistă, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale sotilor.

Art. 33

Bunurile comune nu pot fi urmărite de creditorii personali ai unuia dintre soți.

Cu toate acestea, după urmărirea bunurilor proprii ale sotului debitor, creditorul sau personal poate cere împărțirea bunurilor comune, însă numai în măsura necesară pentru acoperirea creanței sale.

În acest din urmă caz, bunurile atribuite prin împărțire fiecărui sot devin proprii.

Art. 34

Creditorii comuni vor putea urmări și bunurile proprii ale sotilor, însă numai după urmărirea bunurilor comune.

Art. 35

Sotii administrează și folosesc împreună bunurile comune și dispun tot astfel de ele.

Oricare dintre soți, exercitând singur aceste drepturi, este socotit ca are și consimțământul celuilalt sot. Cu toate acestea, nici unul dintre soți nu poate înstrăina și nici nu poate greva un teren sau o construcție ce face parte din bunurile comune, dacă nu are consimțământul expres al celuilalt sot.

Art. 36

La desfacerea căsătoriei, bunurile comune se împart între soți, potrivit învoielii acestora. Dacă soții nu se învoiesc asupra împărțirii bunurilor comune, va hotărî instanța judecătorească.

Pentru motive temeinice, bunurile comune, in intregime sau numai o parte din ele, se pot impartii prin hotarare judecatoreasca si in timpul casatoriei. Bunurile astfel impartite devin bunuri proprii. Bunurile neimpartite, precum si cele ce se vor dobandi ulterior, sunt bunuri comune.

CAPITOLUL IV **Desfacerea casatoriei**

Art. 37

Casatoria inceteaza prin moartea unuia dintre sotii sau prin declararea judecatoreasca a mortii unuia dintre ei.

Casatoria se poate desface prin divort.

Art. 38

Instanta judecatoreasca poate desface casatoria prin divort atunci cand, datorita unor motive temeinice, raporturile dintre sotii sunt grav vatamate si continuarea casatoriei nu mai este posibila.

Divortul poate fi pronuntat si numai pe baza acordului ambilor sotii, daca sunt indeplinite urmatoarele conditii:

- a) pana la data cererii de divort a trecut cel putin un an de la incheierea casatoriei;
- b) nu exista copii minori rezultati din casatorie.

Oricare dintre sotii poate cere divortul atunci cand starea sanatatii sale face imposibila continuarea casatoriei.

La solutionarea cererilor accesorii divortului, referitoare la incredintarea copiilor minori, obligatia de intretinere si folosirea locuintei, instanța va tine seama si de interesele minorilor.

Art. 39

Casatoria este desfacuta din ziua cand hotararea prin care s-a pronuntat divortul a ramas irevocabila.

Fata de cei de-al treilea, efectele patrimoniale ale casatoriei inceteaza de la data cand s-a facut mentiune despre hotararea de divort pe marginea actului de casatorie sau de la data cand ei au cunoscut divortul pe alta cale.

Art. 40

La desfacerea casatoriei prin divort, sotii se pot invoi ca sotul care, potrivit art. 27, a purtat in timpul casatoriei numele de familie al celuilalt sot, sa poarte acest nume si dupa desfacerea casatoriei.

Instanta judecatoreasca va lua act de aceasta invoiala prin hotararea de divort. Instanta, pentru motive temeinice, poate sa incuviinteze acest drept, chiar in lipsa unei invoieli intre sotii.

Daca nu a intervenit o invoiala sau daca instanța nu a dat incuviintarea, fiecare dintre fostii sotii va purta numele ce avea inainte de casatorie.

Art. 41

Pana la desfacerea casatoriei in conditiile prevazute de art. 39, sotii isi datoreaza intretinere.

Sotul divortat are dreptul la intretinere, daca se afla in nevoie din pricina unei incapacitati de munca survenite inainte de casatorie, ori in timpul casatoriei; el are

dreptul la intretinere si atunci cand incapacitatea se iveste in decurs de un an de la desfacerea casatoriei, insa numai daca incapacitatea se datoreaza unei imprejurari in legatura cu casatoria.

Intretinerea datorata potrivit dispozitiilor alin. 2 poate fi stabilita pana la o treime din venitul net din munca al sotului obligat la plata ei, potrivit cu nevoia celui care o cere si cu mijloacele celui ce urmeaza a o plati. Aceasta intretinere, impreuna cu intretinerea datorata copiilor, nu va putea depasi jumatate din venitul net din munca al sotului obligat la plata.

Cand divortul este pronuntat numai din vina unuia dintre soti, acesta nu va beneficia de prevederile alineatelor 2 si 3, decat timp de un an de la desfacerea casatoriei.

In toate cazurile, dreptul la intretinere inceteaza prin recasatoria sotului indreptatit sa o primeasca.

*) Art. 41 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 779/1966 - B. Of. nr. 64 din 8 octombrie 1966.

Art. 42

Instanta judecatoreasca va hotari, odata cu pronuntarea divortului, caruia dintre parinti vor fi incredintati copiii minori. In acest scop, instanta va asculta parintii si autoritatea tutelara si, tinand seama de interesele copiilor, pe care de asemenea ii va asculta, daca au implinit varsta de zece ani, va hotari, pentru fiecare dintre copii, daca va fi incredintat tatalui sau mamei.

Pentru motive temeinice, copiii pot fi incredintati unor rude, ori unor alte persoane, cu consimtamantul acestora, sau unor institutii de ocrotire.

Totodata, instanta judecatoreasca va stabili contributia fiecarui parinte la cheltuielile de crestere, educare, invatatura si pregatire profesionala a copiilor.

Invoiala parintilor privitoare la incredintarea copiilor si la contributia fiecarui parinte la cheltuielile de crestere, educare, invatatura si pregatire profesionala a acestora va produce efecte numai daca a fost incuviintata de instanta judecatoreasca.

Art. 43

Parintele divortat, caruia i s-a incredintat copilul, exercita cu privire la acesta drepturile parintesti.

Cand copilul a fost incredintat unei alte persoane sau unei institutii de ocrotire, instanta judecatoreasca va stabili care dintre parinti va exercita dreptul de a-i administra bunurile si de a-l reprezenta sau de a-i incuviinta actele. Persoana sau institutia de ocrotire careia i s-a incredintat copilul va avea fata de acesta numai drepturile si indatoririle ce revin parintilor privitor la persoana copilului. Dispozitiile art. 108 se aplica prin asemanare.

Parintele divortat, caruia nu i s-a incredintat copilul, pastreaza dreptul de a avea legaturi personale cu acesta, precum si de a veghea la cresterea, educarea, invatatura si pregatirea lui profesionala.

Art. 44

In cazul schimbarii imprejurarilor, la cererea oricaruia dintre parinti sau a copilului, daca acesta a implinit varsta de paisprezece ani, a autoritatii tutelare sau a vreunei institutii de ocrotire, instanta judecatoreasca va putea modifica masurile privitoare la drepturile si obligatiile personale sau patrimoniale intre parintii divortati si copii.

Modificarea masurilor luate potrivit dispozitiilor art. 42 alin. 1 si 2 se va face cu paza cerintelor prevazute de acele dispozitii.

TITLUL II **Rudenia**

CAPITOLUL I Dispozitii generale

CAPITOLUL II Filiatia

CAPITOLUL III Infierea (capitol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

CAPITOLUL IV Obligatia de intretinere

CAPITOLUL I **Dispozitii generale**

Art. 45

Rudenia este legatura bazata pe descendenta unei persoane dintr-o alta persoana sau pe faptul ca mai multe persoane au un ascendent comun.

In primul caz rudenia este in linie dreapta, iar in al doilea in linie colaterala.

Rudenia in linie dreapta poate fi ascendenta sau descendenta.

Art. 46

Gradul de rudenie se stabileste astfel:

a) in linie dreapta, dupa numarul nasterilor; astfel, fiul si tatal sunt rude in gradul intai, nepotul de fiu si bunicul sunt rude in gradul al doilea;

b) in linie colaterala, dupa numarul nasterilor, urcand de la una dintre rude pana la ascendentul comun si coborand de la acesta pana la cealalta ruda; astfel, fratii sunt rude in gradul al doilea, unchiul si nepotul in gradul al treilea, verii primari in gradul al patrulea.

CAPITOLUL II **Filiatia**

Sectiunea I Filiatia fata de mama

Sectiunea a II-a Filiatia fata de tata

Sectiunea a III-a Situatia legala a copilului

Sectiunea I **Filiatia fata de mama**

Art. 47

Filiatia fata de mama rezulta din faptul nasterii.

Ea se dovedeste prin certificatul constatator al nasterii.

Art. 48

Daca nasterea nu a fost inregistrata in registrul de stare civila ori daca copilul a fost trecut in registrul de stare civila ca nascut din parinti necunoscuti, mama poate recunoaste pe copil.

Recunoasterea se poate face fie prin declaratie la serviciul de stare civila, fie printr-un in scris autentic, fie prin testament.

Recunoasterea, chiar facuta prin testament, nu se poate revoca.

Art. 49

Recunoasterea care nu corespunde adevarului poate fi contestata de orice persoana interesata.

Art. 50

In cazul in care, din orice imprejurari, dovada filiatiei fata de mama nu se poate face prin certificatul constatator al nasterii, ori in cazul in care se contesta realitatea celor cuprinse in certificatul constatator al nasterii, dovada filiatiei fata de mama se poate face, in fata instantei judecatoresti, prin orice mijloc de proba.

Art. 51

Copilul nu poate reclama o stare civila contrara aceleia care rezulta din certificatul de nastere si folosirea starii civile conforme cu acest certificat.

De asemenea, nimeni nu poate contesta starea civila a copilului care are folosirea unei stari civile conforme cu certificatul sau de nastere.

Art. 52

Actiunea pentru stabilirea filiatiei fata de mama apartine numai copilului; ea poate fi pornita de reprezentantul legal, in cazul in care copilul este minor sau pus sub interdictie.

Dreptul de a porni actiunea pentru stabilirea filiatiei fata de mama nu trece asupra mostenitorilor copilului; ei pot continua actiunea pornita de acesta.

Actiunea pentru stabilirea filiatiei fata de mama poate fi pornita si impotriva mostenitorilor pretinsei mame.

Actiunea nu se prescrie in timpul vietii copilului.

Sectiunea a II-a Filiatia fata de tata

Art. 53

Copilul nascut in timpul casatoriei are ca tata pe sotul mamei.

Copilul nascut dupa desfacerea, declararea nulitatii sau anularea casatoriei are ca tata pe fostul sot al mamei, daca a fost conceput in timpul casatoriei si nasterea sa a avut loc inainte ca mama sa fi intrat intr-o noua casatorie.

Dispozitiile art. 51 sunt aplicabile si situatiilor prevazute in prezentul articol.

Art. 54

Paternitatea poate fi tagaduita, daca este cu neputinta ca sotul mamei sa fie tatal copilului.

Actiunea in tagaduirea paternitatii poate fi pornita numai de sot; mostenitorii acestuia pot continua actiunea pornita de el.

Nota: Conform Deciziei Curtii Constitutionale nr. 349/2001, publicata la 10 aprilie 2002: "dispozitiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstitutionale in masura in care nu recunosc decat tatalui, iar nu si mamei si copilului nascut in timpul casatoriei, dreptul de a porni actiunea in tagaduirea paternitatii."

Daca sotul este pus sub interdictie, actiunea va putea fi pornita de tutore, inasa numai cu incuviintarea autoritatii tutelare.

In toate cazurile, mama copilului va fi citata.

Art. 55

Actiunea in tagaduirea paternitatii se prescrie in termen de sase luni de la data cand tatal a cunoscut nasterea copilului.

In cazul in care, mai inainte de implinirea acestui termen, tatal a fost pus sub interdictie, un nou termen curge pentru tutore de la data cand acesta a aflat despre nasterea copilului.

Daca actiunea nu a fost pornita de acesta, ea poate fi pornita de tata dupa ce i s-a ridicat interdictia, inauintrul unui nou termen de sase luni.

Art. 56

Filiatia fata de tata se stabileste, in afara de cazurile prevazute in art. 53, prin recunoastere sau hotarare judecatoreasca.

Art. 57

Copilul conceput si nascut in afara de casatorie poate fi recunoscut de catre tatal sau; dupa moartea copilului, acesta poate fi recunoscut numai daca a lasat descendentii firesti.

Recunoasterea se face prin declaratie facuta la serviciul de stare civila, fie odata cu inregistrarea nasterii, fie dupa aceasta data; recunoasterea poate fi facuta si prin in scris autentic sau prin testament.

Recunoasterea, chiar facuta prin testament, nu se poate revoca.

Art. 58

Recunoasterea care nu corespunde adevarului poate fi contestata de orice persoana interesata.

Daca recunoasterea este contestata de mama, de cel recunoscut sau de descendentii acestuia, dovada paternitatii este in sarcina autorului recunoasterii sau a mostenitorilor sai.

Art. 59

Actiunea in stabilirea paternitatii din afara casatoriei apartine copilului si se porneste in numele sau de catre mama, chiar daca este minora, ori de reprezentantul lui legal.

Dreptul de a porni actiunea in stabilirea paternitatii nu trece asupra mostenitorilor copilului; ei pot continua actiunea pornita de acesta.

Actiunea in stabilirea paternitatii poate fi pornita si impotriva mostenitorilor pretinsului tata.

Art. 60

Actiunea in stabilirea paternitatii din afara casatoriei poate fi pornita in termen de un an de la nasterea copilului.

Daca, in cazul prevazut in art. 54 alin. 1, un copil a pierdut calitatea de copil din casatorie, prin efectul unei hotarari judecatoresti, termenul de un an, pentru pornirea actiunii in stabilirea paternitatii din afara casatoriei, va curge de la data cand acea hotarare a ramas definitiva.

In cazul in care mama a convietuit cu pretinsul tata ori daca acesta din urma a prestat copilului intretinere, termenul de un an va curge de la incetarea convietuirii ori a intretinerii.

Art. 61

Timpul cuprins intre a treisuta si a o sutaoptzecea zi dinaintea nasterii copilului este timpul legal al conceptiunii. El se socoteste de la zi la zi.

Sectiunea a III-a

Situatia legala a copilului

Art. 62

Copilul din casatorie ia numele de familie comun al parintilor.

Daca parintii nu au nume de familie comun, copilul va lua numele de familie al unuia dintre ei ori numele lor reunite. In acest caz, numele copilului se va stabili prin invoiala parintilor si se va declara, odata cu nasterea copilului, la serviciul de stare civila. In lipsa unei asemenea invoieli, autoritatea tutelara de la domiciliul copilului va hotari, ascultand pe parinti, daca copilul va purta numele unuia dintre ei sau numele lor reunite.

Art. 63

Copilul din afara casatoriei a carui filiatie a fost stabilita prin recunoastere sau prin hotarare judecatoreasca are fata de parinte si rudele acestuia, aceeasi situatie ca si situatia legala a unui copil din casatorie.

Art. 64

Copilul din afara casatoriei dobandeste numele de familie al aceluia dintre parinti fata de care filiatia a fost mai intai stabilita.

In cazul in care filiatia a fost stabilita ulterior si fata de celalalt parinte, instanta judecatoreasca va putea da incuviintare copilului sa poarte numele acestuia din urma.

In cazul in care copilul a fost recunoscut in acelasi timp de ambii parinti, se aplica dispozitiile art. 62 alin. 2.

Art. 65

Daca filiatia copilului din afara casatoriei este stabilita fata de ambii parinti, incredintarea lui, precum si contributia parintilor la cheltuielile de crestere, educare, invatatura si pregatire profesionala se vor hotari potrivit dispozitiilor art. 42 - 44 inclusiv, care se aplica prin asemanare.

CAPITOLUL III

Infierea

(capitol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 66

Infierea se face numai in interesul celui infiat. *(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)*

Art. 67

Numai minorii pot fi infiati. Cu toate acestea, va putea fi infiata si persoana majora, care, in timpul minoritatii, a fost crescuta de cel care voieste s-o infieze.

Infierea intre frati este oprita.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 68

Nu pot infia decat persoanele majore care indeplinesc conditiile cerute pentru a fi tatori si care sunt cu cel putin 18 ani mai in varsta decat cei pe care voiesc sa-i infieze.

Pentru motive temeinice, autoritatea tutelara va putea incuviinta infierea chiar daca diferenta de varsta prevazuta in alineatul precedent este mai mica.
(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 69

Este oprita infierea unui copil de catre mai multe persoane, afara de cazul in care ea se face de catre sot si sotie, deodata sau succesiv.

Daca persoana ce voieste sa infieze este casatorita, va fi necesar si consimtamantul celui alt sot afara numai daca acesta este pus sub interdictie, decazut din drepturile parintesti sau, din orice imprejurare, in neputinta de a-si manifesta vointa.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 70

Pentru incheierea infierii, se cere consimtamantul celui care infiaza, consimtamantul parintilor celui infiat, daca acesta este minor, precum si consimtamantul celui infiat, daca a implinit varsta de 10 ani.

Daca unul dintre parinti este mort, pus sub interdictie, decazut din drepturile parintesti sau, din orice imprejurare, in neputinta de a-si manifesta vointa, consimtamantul celui alt parinte este indestulator.

Daca cel ce urmeaza a fi infiat este pus sub tutela, va consimti tutorele, iar, daca se afla intr-o situatie in care este necesara punerea sub tutela, dar aceasta nu a fost inca instituita, autoritatea tutelara va putea incuviinta infierea, fara a mai fi necesara instituirea tutelei.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 71

Consimtamantul la infiere se da fie prin declaratie facuta direct in fata autoritatii tutelare care incuviinteaza infierea, fie prin in scris autentic. *(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)*

Art. 72

Autoritatea tutelara va putea incuviinta infierea numai daca va constata ca cel care infiaza poate asigura infiatului o normala dezvoltare fizica si morala, precum si ca infierea nu se face in scopul de a-l exploata sau in alte scopuri potrivnice legii ori regulilor de convietuire socialista. *(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)*

Art. 73

Autoritatea tutelara, dupa ce verifica existenta consimtamantului persoanelor prevazute in art. 70, precum si indeplinirea celorlalte cerinte legale, va da o decizie motivata de incuviintare sau de respingere a infierii. *(articol abrogat de la 1 august 1990 prin art. 9 din Legea nr. 11/1990)*

(art. 9 a devenit art. 14 prin republicarea Legii nr. 11/1990 la 24 iulie 1995.)

Art. 74

Pentru incuviintarea infierii, este competenta autoritatea tutelara de la domiciliul celui care infiaza, in afara de cazul infierii unui copil parasit sau din parinti necunoscuti, care se afla in ingrijirea unei institutii de ocrotire. In acest caz, va fi competenta autoritatea tutelara in circumscriptia careia se afla sediul acestei institutii. *(articol abrogat de la 1 august 1990 prin art. 9 din Legea nr. 11/1990)*

(art. 9 a devenit art. 14 prin republicarea Legii nr. 11/1990 la 24 iulie 1995.)

Art. 75

Infierea isi produce efectele de la data incuviintarii ei.

De la aceasta data, infiatul are fata de cel care infiaza drepturile si obligatiile pe care le are copilul din casatorie fata de parintii sai, iar descendentii infiatului au fata de cel care infiaza drepturile si obligatiile pe care descendentii copilului din casatorie le au fata de ascendentul acestuia.

Infiatul si descendentii sai pastreaza toate drepturile si obligatiile izvorate din filiatia fata de parintii firesti si rudele acestora.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 76

Drepturile si indatoririle parintesti trec asupra celui care infiaza.

In cazul in care cel care infiaza este sotul parintelui firesc al infiatului, drepturile si indatoririle parintesti apartin celui care infiaza si parintelui firesc casatorit cu acesta.

Daca cel care infiaza va fi decazut din drepturile parintesti, instanta judecatoreasca, tinand seama de interesele minorului infiat si ascultandu-l si pe acesta, daca a implinit varsta de 10 ani, va putea fie sa redea parintilor firesti exercitiul drepturilor parintesti, fie sa acredenteze pe minor unei alte persoane, cu consimtamantul acesteia. In acest din urma caz, se aplica dispozitiile art. 104 alin. 3, iar instanta va hotari si privitor la reprezentarea minorului sau incuviintarea actelor sale, precum si la administrarea bunurilor acestuia.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 77

Infierea nu da nastere rudeniei intre cel infiat si rudele celui care infiaza, in afara de cazul aratat in art. 79. *(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)*

Art. 78

Infiatul dobandeste, prin infiere, numele celui care infiaza.

In cazul in care infierea se face de catre doi sotii ori de catre sotul care infiaza pe copilul celuilalt sot, iar sotii au un nume de familie comun, infiatul va purta acest nume; daca sotii nu au un nume de familie comun, ei sunt obligati ca, la incuviintarea infierii, sa declare, potrivit dispozitiilor art. 62 alin. 2, care se aplica prin asemanare, numele de familie pe care infiatul urmeaza sa-l poarte.

Autoritatea tutelara va putea incuviinta ca infiatul sa continue a purta vechiul sau nume, adaugandu-l la cel dobandit prin infiere.

In toate cazurile, decizia de incuviintare a infierii va arata numele pe care infiatul urmeaza sa-l poarte.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 79

La cererea comuna a tuturor celor indreptatiti sa consimta la infiere, autoritatea tutelara poate incuviinta infierea cu toate efectele unei filiatii firesti.

De la data cand aceasta infiere isi produce efectele, infiatul devine ruda cu rudele celor care infiaza, ca un copil firesc al acestora din urma, iar drepturile si indatoririle izvorate din filiatie intre cel infiat si parintii sai firesti si rudele acestora inceteaza. Cu toate acestea, se aplica intre cel infiat si rudele sale firesti dispozitiile art. 6.

Dispozitiile art. 78 alin. 1, 2 si 4 sunt aplicabile si situatiilor prevazute in alineatele precedente.

Serviciul de stare civila va intocmi in registru un nou act de nastere al celui infiat, in care cei care infiaza vor fi trecuti ca parintii sai firesti. Vechiul act de nastere se va pastra, facandu-se pe el mentiune despre intocmirea celui nou.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 80

Infierea, incheiata fara consimtamantul parintilor infiatului, poate fi desfacuta de instanta judecatoreasca, la cererea oricaruia dintre parinti, daca este in interesul copilului ca el sa se intoarca la acestia.

In cazul in care infiatul a implinit varsta de 10 ani, se va cere si consimtamantul acestuia.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 81

Infiatul, parintii firesti ai acestuia, institutiile de ocrotire, autoritatea tutelara si orice organe ale administratiei de stat vor putea cere instantei judecatoresti desfacerea infierii, daca aceasta este in interesul infiatului. *(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)*

Art. 82

Desfacerea infierii poate fi pronuntata numai dupa ascultarea delegatului autoritatii tutelare.

Infierea se desface pe data cand hotararea judecatoreasca a ramas definitiva.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 83

La desfacerea infierii, infiatul redobandeste vechiul sau nume de familie; instanta judecatoreasca, pentru motive temeinice, va putea, inasa, incuviinta ca infiatul sa pastreze numele de familie dobandit prin infiere. *(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)*

Art. 84

Odata cu desfacerea infierii, instanta judecatoreasca va putea obliga pe cel care infiaza sa plateasca infiatului o pensie de intretinere, cat timp acesta va fi minor.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

Art. 85

La desfacerea infierii, daca fostul infiat este minor, parintii firesti redobandesc drepturile parintesti, afara numai daca instanta judecatoreasca, in interesul minorului, hotaraste instituirea unei tutele.

(articol abrogat de la 12 iunie 1997 prin art. 27 alin. (1) din O.U.G. nr. 25/1997)

CAPITOLUL IV **Obligatia de intretinere**

Art. 86

Obligatia de intretinere exista intre sot si sotie, parinti si copii, cel care infiaza si infiat, bunici si nepoti, strabunici si stranepoti, frati si surori, precum si intre celelalte persoane anume prevazute de lege.

Are drept la intretinere numai acela care se afla in nevoie, neavand putinta unui castig din munca, din cauza incapacitatii de a munci.

Descendentul, cat timp este minor, are drept la intretinere oricare ar fi pricina nevoii in care el se afla.

Art. 87

Sotul care a contribuit la intretinerea copilului celuilalt sot este obligat sa continue a da intretinere copilului, cat timp acesta este minor, insa numai daca parintii sai firesti au murit, sunt disparuti ori sunt in nevoie.

Copilul va putea fi obligat sa dea intretinere celui care l-a intretinut timp de 10 ani, astfel cum se arata in alineatul precedent.

Art. 88

Cel care a luat un copil pentru a-l creste, fara a intocmi formele cerute pentru infiere, are obligatia sa-l intretina, cat timp copilul este minor, insa numai daca parintii firesti au murit, sunt disparuti ori sunt in nevoie. *(articol abrogat de la 1 ianuarie 2005 prin art. 142 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 272/2004 - publicata la 23 iunie 2004)*

Art. 89

Intretinerea se datoreaza in ordinea urmatoare:

- a) sotii isi datoreaza intretinere inaintea celorlalti obligati;
- b) descendentul este obligat la intretinere inaintea ascendentului, iar, daca sunt mai multi descendenti sau mai multi ascendenti, cel in grad mai apropiat inaintea celui mai indepartat;
- c) cel care infiaza este obligat la intretinere inaintea parinitilor firesti;
- d) fratii si surorile isi datoreaza intretinere dupa parinti, insa inaintea bunicilor.

Art. 90

In cazul in care mai multe dintre persoanele prevazute in art. 89 sunt obligate sa intretina aceeasi persoana, ele vor contribui la plata intretinerii, proportional cu mijloacele ce au.

Daca parintele are drept la intretinere de la mai multi copii, el poate, in caz de urgenta, sa porneasca actiunea numai impotriva unuia dintre ei. Cel care a platit intretinerea se poate intoarce impotriva celorlalti obligati pentru partea fiecaruia.

Art. 91

In cazul in care cel obligat in primul rand la intretinere nu are mijloace indestulatoare pentru a acoperi nevoile celui ce o cere, instanta judecatoreasca va putea obliga pe celelalte persoane indatorate la intretinere sa o completeze, in ordinea stabilita in art. 89.

Art. 92

Cand cel obligat nu poate presta, in acelasi timp, intretinere tuturor celor care sunt in drept sa i-o ceara, instanta judecatoreasca, tinand seama de nevoile fiecareia dintre aceste persoane, poate hotari fie ca intretinerea sa se plateasca numai uneia dintre ele, fie ca intretinerea sa se imparta intre mai multe sau toate persoanele indreptatite sa o

ceara. In acest caz, instanta va hotari, totodata, modul in care se va imparti intretinerea intre persoanele care urmeaza a o primi.

Art. 93

Obligatia de intretinere se executa in natura sau prin plata unei pensii in bani.
Instanta judecatoreasca va stabili felul si modalitatile executarii, tinand seama de imprejurari.

Art. 94

Intretinerea este datorata potrivit cu nevoia celui care o cere si cu mijloacele celui ce urmeaza a o plati.

Instanta judecatoreasca va putea mari sau mica obligatia de intretinere sau hotari incetarea ei, dupa cum se schimba mijloacele celui care da intretinerea sau nevoia celui ce o primeste.

Cand intretinerea este datorata de parinte sau de cel care infiaza, ea se stabileste pana la o patrime din castigul sau din munca pentru un copil, o treime pentru doi copii si o jumatate pentru trei sau mai multi copii.

Art. 95

Obligatia de intretinere se stinge, in afara de cazul prevazut in art. 96, prin moartea debitorului sau a celui indreptatit la pensia de intretinere.

Art. 96

Mostenitorul persoanei care a fost obligata la intretinerea unui minor sau care i-a dat intretinerea fara a avea obligatia legala, este tinut, in masura valorii bunurilor mostenite, sa continue intretinerea, daca parintii minorului au murit, sunt disparuti sau sunt in nevoie, insa numai cat timp cel intretinut este minor.

In cazul in care sunt mai multi mostenitori, obligatia este solidara, fiecare dintre ei contribuind proportional cu valoarea bunurilor mostenite.

TITLUL III

Ocrotirea celor lipsiti de capacitate, a celor cu capacitate restransa si a altor persoane

CAPITOLUL I Ocrotirea minorului

CAPITOLUL II Interdictia

CAPITOLUL III Curatela

CAPITOLUL IV Autoritatea tutelara

CAPITOLUL I

Ocrotirea minorului

Sectiunea I Drepturile si indatoririle parintilor fata de copii si minori

Sectiunea a II-a Tutela minorului

Sectiunea I

Drepturile si indatoririle parintilor fata de copiii minori

Art. 97

Ambii parinti au aceleasi drepturi si indatoriri fata de copiii lor minori, fara a deosebi dupa cum acestia sunt din casatorie, din afara casatoriei, ori infiati.
Ei exercita drepturile lor parintesti numai in interesul copiilor.

Art. 98

Masurile privitoare la persoana si bunurile copiilor se iau de catre parinti, de comun acord.

Daca unul dintre parinti este mort, decazut din drepturile parintesti, pus sub interdictie sau, din orice imprejurare, se afla in neputinta de a-si manifesta vointa, celalalt parinte exercita singur drepturile parintesti.

Art. 99

De cate ori se iveste neintelegere intre parinti cu privire la exercitiul drepturilor sau la indeplinirea indatoririlor parintesti, autoritatea tutelara, dupa ce asculta pe parinti, hotaraste potrivit cu interesul copilului.

Art. 100

Copilul minor locuieste la parintii sai.

Daca parintii nu locuiesc impreuna, acestia vor decide, de comun acord, la care dintre ei va locui copilul.

In caz de neintelegere intre parinti, instanta judecatoreasca, ascultand autoritatea tutelara, precum si pe copil, daca acesta a implinit varsta de 10 ani, va decide, tinand seama de interesele copilului.

Art. 101

Parintii sunt datori sa ingrijeasca de persoana copilului.

Ei sunt obligati sa creasca copilul, ingrijind de sanatatea si dezvoltarea lui fizica, de educarea, invatatura si pregatirea profesionala a acestuia, potrivit cu insusirile lui, in conformitate cu telurile statului democrat popular*), spre a-l face folositor colectivitatii.

*) A se citi: "statului socialist", conform Constitutiei Republicii Socialiste Romania (B. Of. nr. 167/1974 din 27 decembrie 1974, cu modificarile ulterioare).

Art. 102

Autoritatea tutelara, poate da incuviintare copilului, la cererea acestuia, dupa implinirea varstei de 14 ani, sa-si schimbe felul invataturii ori pregatirii profesionale stabilita de parinti sau sa aiba locuinta pe care o cere desavarsirea invataturii ori pregatirii profesionale.

Art. 103

Parintii au dreptul sa ceara inapoierea copilului de la orice persoana care il tine fara drept.

Instanta judecatoreasca va respinge cererea, daca inapoierea este contrara intereselor copilului. Acesta va fi ascultat, daca a implinit varsta de 10 ani.

Art. 104

Abrogat prin Legea nr. 3/1970 privind regimul ocrotirii unor categorii de minori.

Art. 105

Parintii au dreptul si indatorirea de a administra bunurile copilului lor minor si de a-l reprezenta in actele civile, pana la data cand el implineste varsta de 14 ani.

Dupa implinirea varstei de 14 ani, minorul isi exercita singur drepturile si isi executa tot astfel obligatiile, insa numai cu incuviintarea prealabila a parintilor spre a-l apara impotriva abuzurilor din partea celor de-al treilea.

Dispozitiile sectiunii a II-a din prezentul capitol vor fi aplicabile prin asemanare. Cu toate acestea, nu se va intocmi inventarul prevazut in art. 126, in cazul in care copilul nu are alte bunuri decat cele de uz personal.

Art. 106

Parintele nu are nici un drept asupra bunurilor copilului si nici copilul asupra bunurilor parintelui, in afara de dreptul la mostenire si la intretinere.

Art. 107

Copilul minor este intretinut de parintii sai.

Daca minorul are un venit propriu, care nu este indestulador, parintii au indatorirea sa asigure conditiile necesare pentru cresterea, educarea, invatatura si pregatirea sa profesionala.

In caz de neintelegere, intinderea obligatiei de intretinere datorata de parinti minorului, felul si modalitatile executarii, precum si contributia fiecaruia dintre parinti se vor stabili de instanta judecatoreasca cu ascultarea autoritatii tutelare.

Art. 108

Autoritatea tutelara este obligata sa exercite un control efectiv si continuu asupra felului in care parintii isi indeplinesc indatoririle privitoare la persoana si bunurile copilului.

Delegatii autoritatii tutelare au dreptul sa viziteze copiii la locuinta lor si sa se informeze pe orice cale despre felul cum acestia sunt ingrijiti, in ceea ce priveste sanatatea si dezvoltarea lor fizica, educarea, invatatura si pregatirea lor profesionala, in conformitate cu telurile statului democrat popular*), pentru o activitate folositoare colectivitatii; la nevoie, ei vor da indrumarile necesare.

*) A se vedea nota la art. 101.

Art. 109

Daca sanatatea sau dezvoltarea fizica a copilului este primejduită prin felul de exercitare a drepturilor parintesti, prin purtare abuziva sau prin neglijenta grava in indeplinirea indatoririlor de parinte ori daca educarea, invatatura sau pregatirea profesionala a copilului nu se face in spirit de devotament fata de Republica Populara Romana*), instanta judecatoreasca, la cererea autoritatii tutelare, va pronunta decaderea parintelui din drepturile parintesti.

Citarea parintilor si a autoritatii tutelare este obligatorie.

*) A se citi: Republica Socialista Romania, conform Constitutiei.

Art. 110

Decaderea din drepturile parintesti nu scuteste pe parinte de indatorirea de a da intretinere copilului.

Art. 111

Autoritatea tutelara va ingadui parintelui decazut din drepturile parintesti sa pastreze legaturi personale cu copilul, afara numai daca, prin asemenea legaturi, cresterea, educarea, invatatura sau pregatirea profesionala a copilului ar fi in primejdie.

Art. 112

Instanta judecatoreasca va reda parintelui decazut din drepturile parintesti exercitiul acestor drepturi, daca au incetat imprejurarile care au dus la decadere, astfel incat, prin redarea acestor drepturi, cresterea, educarea, invatatura, pregatirea profesionala si interesele patrimoniale ale copilului nu mai sunt primejduite.

Sectiunea a II-a Tutela minorului

Art. 113

In cazul in care ambii parinti fiind morti, necunoscuti, decazuti din drepturile parintesti, pusi sub interdictie, disparuti ori declarati morti, copilul este lipsit de ingrijirea ambilor parinti, precum si in cazul prevazut in art. 85, copilul va fi pus sub tutela.

Art. 114

Tutela se exercita numai in interesul minorului.

Art. 115

Au obligatia ca in termen de cel mult cinci zile de la data cand afla de existenta unui minor lipsit de ingrijire parinteasca, in cazurile prevazute in art. 113, sa instiinteze autoritatea tutelara:

- a) persoanele apropiate minorului, precum si administratorii si locatarii casei in care locuieste minorul;
- b) serviciul de stare civila, cu prilejul inregistrarii mortii unei persoane, precum si biroul notarial de stat, cu prilejul deschiderii unei mosteniri;
- c) instantele judecatoresti, procuratura si militia, cu prilejul pronuntarii, luarii sau executarii unor masuri privative de libertate;
- d) organele administratiei de stat, organizatiile obstesti, institutiile de ocrotire, precum si orice alta persoana.

Art. 116

Numirea tutorelui se face de autoritatea tutelara, din oficiu sau la incunostintarea acesteia, de catre cei aratati in art. 115.

Art. 117

Nu poate fi tutore:

- a) minorul sau cel pus sub interdictie;
- b) cel decazut din drepturile parintesti sau declarat incapabil de a fi tutore;
- c) cel caruia i s-a restrans exercitiul unor drepturi politice sau civile, fie in temeiul legii, fie prin hotarare judecatoreasca, precum si cel cu rele purtari;
- d) cel lipsit, potrivit legii speciale, de dreptul de a alege si de a fi ales deputat;
- e) cel care, exercitand o alta tutela, a fost indepartat din aceasta;
- f) cel care, din cauza intereselor potrivnice cu ale minorului, nu ar putea indeplini sarcina tutelei.

Cand vreuna dintre imprejurarile aratate in prezentul articol se iveste in timpul tutelei, tutorele va fi indepartat.

Art. 118

Cel numit tutore nu poate refuza aceasta sarcina.

Cu toate acestea, poate refuza sarcina tutelei:

- a) cel care are varsta de 60 de ani impliniti;
- b) femeia insarcinata sau mama unui copil mai mic de opt ani;
- c) cel care creste si educa doi sau mai multi copii;
- d) cel care exercita o alta tutela sau o curatela;
- e) cel care din cauza bolii, a infirmitatii, a felului indeletnicirii, a departarii domiciliului de locul unde se afla bunurile minorului sau din alte motive intemeiate, nu ar putea sa indeplineasca aceasta sarcina.

Daca vreuna dintre imprejurarile aratate in prezentul articol se iveste in timpul tutelei, tutorele poate cere sa fie inlocuit.

Art. 119

Autoritatea tutelara va comunica in scris tutorelui numirea sa si va afisa decizia de numire la sfatul popular*) de la domiciliul minorului.

Drepturile si indatoririle tutorelui incep de la primirea comunicarii.

Intre timp, autoritatea tutelara poate lua masurile provizorii cerute de interesele minorului.

*) A se citi consiliul popular.

Art. 120

Tutorele care, fiind in exercitiul atributiilor sale, a cerut inlocuirea, este obligat sa-si exercite aceste atributii pana la rezolvarea cererii sale de inlocuire.

Art. 121

Tutela este o sarcina gratuita.

Cu toate acestea, autoritatea tutelara, tinand seama de munca depusa in administrarea averii si de starea materiala a minorului si a tutorelui, va putea acorda acestuia din urma o remuneratie, care nu va depasi zece la suta din veniturile bunurilor minorului. Autoritatea tutelara, potrivit imprejurarilor, va putea modifica sau suprima aceasta remuneratie.

Art. 122

Minorul pus sub tutela locuieste la tutore. Numai cu incuviintarea autoritatii tutelare, minorul poate avea o alta locuinta.

Art. 123

Tutorele are obligatia de a ingriji de persoana minorului.

El este obligat sa creasca copilul, ingrijind de sanatatea si dezvoltarea lui fizica, de educarea, invatatura si pregatirea profesionala a acestuia, potrivit cu insusirile lui, in conformitate cu telurile statului democrat popular*), spre a-l face folositor colectivitatii.

*) A se vedea nota de la art. 101.

Art. 124

Tutorele are obligatia de a administra bunurile minorului si de a-l reprezenta in actele civile, insa numai pana la data cand acesta implineste varsta de paisprezece ani.

Dupa implinirea varstei de paisprezece ani, minorul isi exercita singur drepturile si isi executa tot astfel obligatiile, insa numai cu incuviintarea prealabila a tutorelui, spre a-l apara impotriva abuzurilor din partea celor de-al treilea.

Art. 125

Dispozitiile art. 102, 103 si 106 se aplica in mod corespunzator si in cazul tutelei.

Art. 126

Dupa numirea tutorelui, si in prezenta acestuia, un delegat al autoritatii tutelare va verifica la fata locului toate bunurile minorului, intocmind, potrivit dispozitiilor Codului de procedura civila, un inventar, care va fi supus aprobarii autoritatii tutelare.

Creantele pe care le au fata de minor tutorele, sotul, o ruda in linie dreapta ori fratii sau surorile tutorelui, pot fi platite numai cu aprobarea autoritatii tutelare.

Art. 127

Autoritatea tutelara va stabili suma anuala necesara pentru intretinerea minorului si administrarea bunurilor sale. Ea va putea modifica, potrivit imprejurarilor, aceasta suma.

Cheltuielile necesare pentru intretinerea minorului si administrarea bunurilor sale se acopera din veniturile acestuia. In cazul in care veniturile minorului nu sunt indestulatoare, autoritatea tutelara va dispune vanzarea bunurilor minorului.

Daca minorul este lipsit de bunuri si nu are parinti sau alte rude care sunt obligati de lege sa-i dea intretinere, autoritatea tutelara va cere Asigurarilor Sociale de Stat*) sa contribuie la intretinerea lui**).

*) A se citi directia pentru probleme de munca si ocrotiri sociale.

**) A se vedea si dispozitiile Legii nr. 3/1970 privind regimul ocrotirii unor categorii de minori.

Art. 128

Este oprit sa se incheie acte juridice intre tutore, sotul, o ruda in linie dreapta ori fratii sau surorile tutorelui, de o parte, si minor, de alta.

Art. 129

Tutorele nu poate, in numele minorului, sa faca donatii si nici sa garanteze obligatia altuia.

Tutorele nu poate, fara prealabila incuviintare a autoritatii tutelare, sa faca valabil instrainarea ori gajarea bunurilor minorului, renuntarea la drepturile patrimoniale ale acestuia, precum si sa incheie orice alte acte care depasesc dreptul de a administra.

Actele facute cu calcarea dispozitiilor de mai sus sunt anulabile.

Cu toate acestea, tutorele poate instraina, fara prealabila incuviintare a autoritatii tutelare, bunurile supuse pieirii ori stricaciunii, precum si bunurile devenite nefolositoare pentru minor, daca valoarea acestora din urma nu depaseste suma de doua sute cincizeci lei.

Art. 130

Autoritatea tutelara va acorda incuviintarea, numai daca actul raspunde unei nevoi sau prezinta un folos neindoielnic pentru minor.

Incuviintarea se va da pentru fiecare act in parte.

In caz de vanzare, incuviintarea va arata daca vanzarea se va face prin buna invoiala sau in alt mod.

In toate cazurile, autoritatea tutelara poate indica tutorelui modul in care se intrebuinteaza sumele de bani obtinute.

Art. 131

Sumele de bani care intrec nevoile intretinerii minorului si ale administrarii bunurilor sale, precum si hartiile de valoare, vor fi depuse, pe numele minorului, la o casa de pastrare de stat, de unde nu vor putea fi ridicate decat cu incuviintarea autoritatii tutelare.

Tutorele poate depune si sumele necesare intretinerii, tot pe numele minorului. Acestea se vor trece intr-un cont separat si vor putea fi ridicate de tutore fara incuviintarea prevazuta in alineatul precedent.

Art. 132

Ori de cate ori se ivesc intre tutore si minor interese contrare, care nu sunt dintre cele care trebuie sa duca la inlocuirea tutorelui, autoritatea tutelara va numi un curator.

Art. 133

Minorul care a implinit varsta de 14 ani incheie actele juridice cu incuviintarea prealabila a tutorelui, iar in cazurile prevazute in art. 132 si 152 lit. c, cu incuviintarea prealabila a curatorului.

Daca actul pe care minorul urmeaza sa-l incheie face parte dintre acelea pe care tutorele nu le poate incheia decat cu incuviintarea autoritatii tutelare, va fi necesara si prealabila incuviintare a acesteia.

Minorul nu poate sa faca, nici chiar cu incuviintare, donatii si nici sa garanteze obligatia altuia.

Actele facute cu calcarea dispozitiilor de mai sus sunt anulabile.

Art. 134

Tutorele este dator sa prezinte anual autoritatii tutelare o dare de seama despre modul cum a ingrijit de persoana minorului, precum si despre administrarea bunurilor acestuia.

Darea de seama se va prezenta autoritatii tutelare in termen de 30 de zile de la sfarsitul anului calendaristic.

In afara de darea de seama anuala, tutorele este obligat, la cererea autoritatii tutelare, sa dea oricand dari de seama despre felul cum a ingrijit de persoana minorului, precum si despre administrarea bunurilor acestuia.

Art. 135

Autoritatea tutelara va verifica socotelile privitoare la veniturile minorului si la cheltuielile facute cu intretinerea acestuia si cu administrarea bunurilor sale si, daca sunt regulat intocmite si corespund realitatii, va da descarcare tutorelui.

Art. 136

Autoritatea tutelara va exercita un control efectiv si continuu asupra modului in care tutorele isi indeplineste indatoririle sale cu privire la persoana si bunurile minorului, dispozitiile art. 108 alin. 2 fiind aplicabile.

Pentru inlesnirea controlului, autoritatea tutelara va putea cere colaborarea organelor administratiei de stat si institutiilor de ocrotire.

Art. 137

Felul invataturii sau pregatirii profesionale, ce minorul primea la data numirii tutorelui, nu poate fi schimbat de acesta, decat cu incuviintarea autoritatii tutelare.

Art. 138

Minorul, precum si toti cei prevazuti in art. 115, pot face plangere autoritatii tutelare cu privire la actele sau faptele tutorelui pagubitoare pentru minor.

Tutorele va fi indepartat daca savarseste un abuz, o neglijenta grava sau fapte care il fac nevrednic de a fi tutore, precum si daca nu isi indeplineste multumitor sarcina.

Art. 139

Pana la intrarea in functiune a noului tutore, autoritatea tutelara va numi un curator.

Art. 140

La incetarea tutelei, tutorele este dator ca, in termen de cel mult 30 de zile, sa prezinte autoritatii tutelare o dare de seama generala. El are aceeasi indatorire si in caz de indepartare din tutela.

Bunurile care au fost in administrarea tutorelui vor fi predate, dupa caz, fostului minor, mostenitorilor acestuia sau noului tutore.

Art. 141

Dupa predarea bunurilor, verificarea socotelilor si aprobarea lor, autoritatea tutelara va da tutorelui descarcare de gestiunea sa.

Chiar daca autoritatea tutelara a dat tutorelui descarcare de gestiune, acesta raspunde pentru paguba pricinuita prin culpa sa.

Tutorele care inlocuieste pe un alt tutore are obligatia sa ceara fostului tutore repararea pagubelor ce acesta a pricinuit minorului prin culpa sa.

CAPITOLUL II **Interdictia**

Art. 142

Cel care nu are discernamant pentru a se ingriji de interesele sale, din cauza alienatiei mintale ori debilitatii mintale, va fi pus sub interdictie.

Pot fi pusi sub interdictie si minorii.

Art. 143

Interdictia poate fi ceruta de autoritatea tutelara, precum si de toti cei prevazuti in art. 115.

Art. 144

Interdictia se pronunta de instanta judecatoreasca cu concluziile procurorului si isi produce efectele de la data cand hotararea a ramas definitiva.

Dupa ce a ramas definitiva, hotararea se va comunica, fara intarziere, de catre instanta judecatoreasca ce a pronuntat-o, instantei locului unde actul de nastere al celui pus sub interdictie a fost inregistrat, spre a fi transcrisa in registrul anume destinat.

Cand sentinta tribunalului*) prin care s-a pronuntat interdictia a fost atacata cu recurs si acesta a fost respins, instanta de recurs va face ea insasi comunicarea prevazuta de acest articol trimitand, in copie, dispozitivul sentintei**).

Incapacitatea celui pus sub interdictie nu va putea fi opusa unui al treilea decat de la data transcrierii hotararii, afara numai daca cel de-al treilea a cunoscut interdictia pe alta cale.

*) A se citi: sentinta judecatoriei.

***) A se citi: dispozitivul deciziei.

Art. 145

Hotararea de punere sub interdictie ramasa definitiva va fi comunicata de instanta judecatoreasca autoritatii tutelare, care va desemna un tutore.

De asemenea, hotararea de punere sub interdictie ramasa definitiva va fi comunicata sectiei sanatatii publice a comitetului executiv al sfatului popular raional, orasenesc sau de raion orasenesc*), pentru ca aceasta sa instituie asupra celui interzis, potrivit instructiunilor Ministerului Sanatatii, o supraveghere medicala permanenta.

*) A se citi: medicul sef al comunei, orasului, municipiului sau al sectorului municipiului Bucuresti (conform Legii nr. 3/1978 privind asigurarea sanatatii populatiei, B.Of. nr. 54 din 10 iulie 1978).

Art. 146

In caz de nevoie si pana la rezolvarea cererii de punere sub interdictie, autoritatea tutelara va putea numi un curator pentru ingrijirea persoanei si reprezentarea celui a carui interdictie a fost ceruta, precum si pentru administrarea bunurilor.

Art. 147

Regulile privitoare la tutela minorului care nu a implinit varsta de paisprezece ani se aplica si in cazul tutelei celui pus sub interdictie, in masura in care legea nu dispune altfel.

Art. 148

Tutorele celui pus sub interdictie este in drept sa ceara inlocuirea sa dupa trei ani de la numire.

Art. 149

Tutorele este dator sa ingrijeasca de persoana celui pus sub interdictie, spre a-i grabi vindecarea si a-i imbunatati conditiile de viata; in acest scop, se vor intrebuinta veniturile si, la nevoie, toate bunurile celui pus sub interdictie.

Autoritatea tutelara, de acord cu serviciul sanitar competent si tinand seama de imprejurari, va hotari daca cel pus sub interdictie va fi ingrijit la locuinta lui ori intr-o institutie sanitara.

Art. 150

Minorul care, la epoca punerii sub interdictie, se afla sub ocrotirea parintilor, va ramane sub aceasta ocrotire pana la data cand devine major, fara a i se numi un tutore. Dispozitiile art. 149 sunt aplicabile si situatiei prevazute in prezentul alineat.

Daca la data cand minorul devine major el se afla inca sub interdictie, autoritatea tutelara va numi un tutore.

In cazul in care la epoca punerii sub interdictie minorul se afla sub tutela, autoritatea tutelara va hotari daca fostul tutore al minorului pastreaza sarcina tutelei sau va numi un nou tutore.

Art. 151

Daca au incetat cauzele care au provocat interdictia, instanta judecatoreasca va pronunta, ascultand concluziile procurorului, ridicarea ei.

Cererea se va putea face de cel pus sub interdictie, de tutore, precum si de toti cei prevazuti in art. 115.

Hotararea care pronunta ridicarea interdictiei isi produce efectele de la data cand a ramas definitiva. Ea se va comunica, de catre instanta judecatoreasca care a pronuntat-o, instantei locului unde s-a transcris hotararea de punere sub interdictie, spre a fi de asemenea transcrisa in registrul prevazut de art. 144 si totodata spre a se face in acelasi registru mentiune despre ridicarea interdictiei, pe marginea hotararii care a pronuntat interdictia.

Incetarea dreptului de reprezentare al tutorelui nu va putea fi opusa unui al treilea decat de la data cand, potrivit dispozitiilor alineatului precedent, a fost facuta mentiune despre ridicarea interdictiei, afara numai daca cel de-al treilea a cunoscut ridicarea interdictiei pe alta cale.

CAPITOLUL III

Curatela

Art. 152

In afara de alte cazuri prevazute de lege, autoritatea tutelara va putea institui curatela:

a) daca, din cauza batranetii, a bolii sau a unei infirmitati fizice, o persoana, desi capabila, nu poate, personal, sa-si administreze bunurile sau sa-si apere interesele in conditii multumitoare si, din motive temeinice, nu-si poate numi un reprezentant;

b) daca, din cauza bolii sau din alte motive, o persoana, desi capabila, nu poate, nici personal, nici prin reprezentant, sa ia masurile necesare in cazuri a caror rezolvare nu sufera amanare;

c) daca, din cauza bolii sau alte motive, parintele sau tutorele este impiedicat sa indeplineasca un anumit act in numele persoanei ce reprezinta sau ale carei acte le incuviinteaza;

d) daca o persoana, fiind obligata sa lipseasca vreme indelungata de la domiciliu, nu a lasat un mandatar general;

e) daca o persoana a disparut fara a se avea stiri despre ea si nu a lasat un mandatar general.

Art. 153

In cazurile prevazute in art. 152, instituirea curatelei nu aduce nici o atingere capacitatii celui pe care curatorul il reprezinta.

Art. 154

Curatela se poate institui la cererea celui care urmeaza a fi reprezentat, a sotului sau, a rudelor, a celor aratati in art. 115, precum si a tutorelui, in cazul prevazut in art. 152 lit. c. Autoritatea tutelara poate institui curatela si din oficiu.

Curatela nu se poate institui decat cu consimtamantul celui reprezentat, in afara de cazurile in care consimtamantul nu poate fi dat.

Art. 155

In cazurile in care se instituie curatela, se aplica regulile de la mandat.
Autoritatea tutelara poate da instructiuni curatorului, in locul celui reprezentat, in toate cazurile in care acesta din urma nu este in masura sa o faca.

Art. 156

Curatorul este in drept sa ceara inlocuirea sa dupa trei ani de la numire.

Art. 157

Daca au incetat cauzele care au provocat instituirea curatelei, aceasta va fi ridicata de autoritatea tutelara la cererea curatorului, a celui reprezentat, a oricaruia dintre cei prevazuti in art. 115 ori din oficiu.

CAPITOLUL IV Autoritatea tutelara

Art. 158

Atributiile de autoritate tutelara apartin organelor executive si de dispozitie ale sfaturilor populare comunale, orasenesti sau de raion orasenesc*).

*) A se citi: ale consiliilor populare comunale, orasenesti, municipale sau de sector al municipiului Bucuresti.

Art. 159

Autoritatea tutelara competenta este:

- a) pentru ocrotirea parinteasca si tutela minorului, cea de la domiciliul minorului;
- b) pentru tutela persoanei pusa sub interdictie, cea de la domiciliul acesteia;
- c) pentru curatela prevazuta in art. 152 lit. a sau c, cea de la domiciliul persoanei reprezentate sau al minorului de paisprezece ani;
- d) in cazul prevazut in art. 152 lit. b, fie autoritatea tutelara de la domiciliul persoanei reprezentate, fie autoritatea tutelara de la locul unde trebuie luate masurile urgente;
- e) pentru curatela prevazuta in art. 152 lit d sau e, cea de la ultimul domiciliu din tara al celui lipsa ori al celui disparut.

Art. 160

Deciziile autoritatii tutelare pot fi atacate la autoritatea ierarhic superioara care, potrivit legii, exercita atributiile de indrumare si control.

DISPOZITII FINALE

Art. 161

Prezentul cod intra in vigoare la data de 1 februarie 1954.